

ним, че себеприемането и себеуважението са условия за преодоляване на страха от разкриване пред другите и изграждане на отношения с тях. Ако личността изпитва страх, че другите могат да наранят или отхвърлят, тя ще остане затворена в себе си и ще се чувства отблъсната от близките си (Shepard 1979).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Получените резултати от новоконструирания скали за измерване на себеприемането и приемането от другите, потвърждават, че са надежден инструмент за бъдещи проучвания. Може да приемем, че психометричните качества на скалите и тяхната икономичност ги прави перспективни инструменти за изследване. В този смисъл скалите могат допълнително да бъдат валидизирани за клинична извадка, тъй като чувството за себеприемане и приемане от другите са значими за интерперсоналния свят на индивида. От друга страна, те мога да послужат за консултативната практика и по-специално като отчетен инструмент за степента до която индивидът има чувство за общност (приемане от другите) и се харесва такъв, какъвто е. Това може да в помощ на практикуващите психолози за използването на техники, с които ефективно да се помогне на клиентите да се справят с негативните оценки за себе си и чувството за остракация и самота. В този смисъл те могат да се използват за оценка на емоционалните умения, с които личността насочват, разбира и управлява динамичните процеси на всекидневните си преживявания.

ЛИТЕРАТУРА

1. Адлер, А. (2010). *Неврози*. Здраве и Щастие, 184.
2. Аргайл, М. и Хендерсън, М. (1989). *Анатомия на човешките отношения*. Наука и изкуство, 415.
3. Арънсън, Е. (2009). *Човекът – „социално животно“*. Дамян Яков, 592.
4. Бакрачева, М. (2009). *Идентичността в 3 стъпки*. Парадигма, 176.
5. Дилова, М. (2008). *Експериментална психология на себепознанието*. НБУ, 263.
6. Качопо, Дж. и Фребър, Л. (2015). *Откриване на психологията*. Кратко издание. Изток – Запад, 760.
7. Кори, Дж. (2016). *Теория и практика на груповото консултиране*. Изток – Запад, 520.
8. Крейгхед, У., Немероф, Ч. (2008). *Енциклопедия психология и поведенчески науки*. Наука и Изкуство, 1564.
9. Маслоу, Е. (2010). *Мотивация и личност*. Кибеа, 662.
10. Реан, А. А. (2013). *Психология личности*. Питер, 288.
11. Роджърс, К. (2015). *Начин да бъдеш*. Изток – Запад, 348.
12. Тръл, Т. и Принстайн, М. (2016). *Клинична психология*. Изток – Запад, 671.
13. Bond, F. W. & Bunce, D. (2003). The role of acceptance and job control in mental health, job satisfaction, and work performance. *Journal of Applied Psychology*, 88, 1057-1067.
14. Ellis, A. & Robb, H. (1994). Acceptance in rational-emotive therapy. *Acceptance and change: Content and context in psychotherapy*, 33-45.
15. Greenberg, L. & Safran, J. D. (1987). *Emotion in psychotherapy*. New York: Guilford.
16. Hayes, S. C., Jacobson, N. S., Follette, V. M. & Dougher, M. J. (Eds.). (1994). *Acceptance and change: Content and context in psychotherapy*. Reno, NV: Context Press.
17. Jucha, Z., Rendecka, A. & Zuraw, J. (1979). Self-acceptance and its relation to acceptance of others. *Psychologia Wychowawcza*, 22 (1), 14-38.
18. Kawagishi, H. (1972). A study of self-acceptance and acceptance of others with accent on measures of acceptance. *Japanese Journal of Educational Psychology*, 20 (3), 170-178.
19. Linehan, M. M. (1994). Acceptance and change: The central dialectic in psychotherapy. *Acceptance and change: Content and context in psychotherapy*, 13-32.
20. Peterson, C. & Seligman, M. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Oxford: Oxford University Press.
21. Shepard, L. A. (1979). Self-acceptance: The evaluative component of the self-concept construct. *American Educational Research Journal*, 16 (2), 139-160.
22. Williams, J. C. & Lynn, S. J. (2010). Acceptance: An historical and conceptual review. *Imagination, cognition and personality*, Vol. 30 (1), 5-56.

REFERENCES

1. **Adler, A.** (2010). Nevrozi. Zdrave i Shtastie, 184. [Neurosis. Health and Happy, 184], (in Bulgarian).
2. **Argail, M. I., Hendersun, M.** (1989). Anatomia na choveshkite otnoshenia. Nauka i izkustvo, 415. [The anatomy of relationships. Science and Art, 415], (in Bulgarian).
3. **Aransan, E.** (2009). Chovekat – socialno jivotno. Damian Yakov, 592. [The Social Animal. Damyani Yakov, 592], (in Bulgarian).
4. **Bakracheva, M.** (2009). Identichnost w 3 stupki. Paradigma, 176. [Identity in 3 steps. Paradigm, 176], (in Bulgarian).
5. **Dilova, M.** (2008). Eksperimentalna psihologia na sebezpoznanieto. NBU, 263. [Experimental Psychology of self-knowledge. NBU, 263], (in Bulgarian).
6. **Karpacho, Dj. and Freber, L.** (2015). Otkriwane na psihologiqta. Kratko izdanie. Iztok – Zapad, 760. [Discovering Psychology. The Science of Mind. Briefer Version. East – West, 760], (in Bulgarian).
7. **Kori, Dj.** (2016). Teorya i praktika na grupowo-to konsultirane. Iztok – Zapad, 520. [Theory and Practice of Group Counseling. East – West, 520], (in Bulgarian).
8. **Kraighet, U. and Nemerof, Ch.** (2008). Entsiklopedia psihologia i powedencheski nauki. Nauka i Izkustvo, 1564. [Encyclopedia of Psychology and Behavioral Science. Science and Art, 1564], (in Bulgarian).
9. **Maslou, E.** (2010). Motivatsia i lichnost. Kibea, 662. [Motivation and Personality. Kibea, 662], (in Bulgarian).
10. **Rean, A. A.** (2013). Psihologia na lichnostta. Peter, 288. [Psychology of personality. Peter, 288], (in Bulgarian).
11. **Rogars, K.** (2015). Nachin da budesh. Iztok – Zapad, 348. [A Wey of Being. East – West, 348], (in Bulgarian).
12. **Tral, T. and Prinstein, M.** (2016). Clinical Psychology. East – West, 671. [Klinichna Psychologia. Iztok – Zapad, 671], (in Bulgarian).
13. **Bond, F. W. & Bunce, D.** (2003). The role of acceptance and job control in mental health, job satisfaction, and work performance. *Journal of Applied Psychology*, 88, 1057-1067.
14. **Ellis, A. & Robb, H.** (1994). Acceptance in rational-emotive therapy. *Acceptance and change: Content and context in psychotherapy*, 33-45.
15. **Greenberg, L. & Safran, J. D.** (1987). *Emotion in psychotherapy*. New York: Guilford.
16. **Hayes, S. C., Jacobson, N. S., Follette, V. M. & Dougher, M. J. (Eds.)** (1994). *Acceptance and change: Content and context in psychotherapy*. Reno, NV: Context Press.
17. **Jucha, Z., Rendecka, A. & Zuraw, J.** (1979). Self-acceptance and its relation to acceptance of others. *Psychologia Wychowawcza*, 22 (1), 14-38.
18. **Kawagishi, H.** (1972). A study of self-acceptance and acceptance of others with accent on measures of acceptance. *Japanese Journal of Educational Psychology*, 20 (3), 170-178.
19. **Linehan, M. M.** (1994). Acceptance and change: The central dialectic in psychotherapy. *Acceptance and change: Content and context in psychotherapy*, 13-32.
20. **Peterson, C. & Seligman, M.** (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Oxford: Oxford University Press.
21. **Shepard, L. A.** (1979). Self-acceptance: The evaluative component of the self - concept construct. *American Educational Research Journal*, 16 (2), 139-160.
22. **Williams, J. C. & Lynn, S. J.** (2010). Acceptance: An historical and conceptual review. *Imagination, cognition and personality*, Vol. 30 (1), 5-56.

Assoc. Prof. Erygul Tair, PhD

Institute for Population and Human Studies –

Bulgarian Academy of Science

e-mail: erygul_tair@yahoo.com